

Analiza publicznej percepcji zagrożeń związanych z energetyką jądrową na podstawie badań przeprowadzonych na Słowacji i w Polsce

Problem publicznej percepcji zagrożeń jest ostatnio często podnoszony w wielu analizach, głównie dotyczących budowy nowych instalacji, w sytuacji istnienia dużych niepewności co do spodziewanych szkód szczególnie, gdy prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia jest niewielkie a spodziewane konsekwencje mogą być znaczne. Niewątpliwie do takich instalacji można zaliczyć elektrownię atomową.

Jest sprawą oczywistą, że procesy projektowe, a co za tym idzie inwestycje, mogące wpływać na środowisko, mogą być realizowane dopiero wtedy, gdy są społecznie zrozumiałe i akceptowane, a procesy ich uzgadniania są przeprowadzane przy udziale społeczeństwa.

We wszystkich działaniach skierowanych na uzyskanie społecznej akceptacji dla proponowanych zamierzeń kluczowy problem stanowi umiejętność komunikacji ze społeczeństwem.

W komunikacji społecznej, także tej dotyczącej spraw środowiska, są stawiane różne cele, ale do najważniejszych należą:

- rozpowszechnianie określonej wiedzy;
- zapewnienie przejrzystości procesu i zaufania do jego potrzeby i skuteczności;
- zmiana modelu zachowań;
- uniknięcie konfliktów, a w ich rezultacie, protestów wynikających z niewiedzy o procesie.

Efektowności procesu komunikacyjnego jest podniesienie poziomu świadomości oraz zmiana podejścia do problemu, a co zatem idzie zmiana sposobu zachowania i często wzrost akceptacji.

Komunikacja ze społecznością jest też wpisana w procedury prawne przy przeprowadzaniu ocen oddziaływania na środowisko inwestycji przemysłowych czy ustalaniu form ochrony obszarowej. Przeprowadzone badania ankietowe, których fragmentaryczne wyniki zamieszczono w artykule, miały na celu ocenę procesu komunikacji ze społeczeństwem w zakresie budowy i/lub rozwoju energetyki atomowej.

Pojęcie energetyki jądrowej dla ogółu społeczeństwa jest znane, gdyż w prasie codziennej oraz popularnonaukowej często pojawiają się artykuły na ten temat. Jednakże lokalny kontekst społeczny, instytucjonalny, kulturalny, a także obecność w danym kraju elektrowni atomowych może wywierać znaczny wpływ na sposób, w jaki są postrzegane korzyści oraz ryzyka wynikające z energetyki jądrowej.

Artykuł stanowi prezentację wyników prac badawczych zrealizowanych w ramach projektu WATER-NORM.

Dr R. Michalikowa, KOSITAS, Słowacja,
doc. dr hab. inż. B. Białicka – Politechnika Śląska, Wydział Organizacji i Zarządzania

W artykule przedstawiono wyniki badań świadomości ekologicznej i społecznego odbioru energetyki jądrowej mieszkańców Słowacji, gdzie elektrownie te pracują od ponad 20 lat oraz mieszkańców Polski, kraju gdzie budowa elektrowni atomowej jest rozważana w perspektywie średnio i długoterminowej.

Wyniki badań

Energetyka jądrowa według jej zwolenników to czyste, tanie, dostępne źródło energii i bezpieczna technologia. Przeciwnicy energetyki jądrowej podnoszą wiele problemów, które ta technika generuje, w tym głównie problem toksycznych odpadów, zanieczyszczeń wokół elektrowni i możliwości wystąpienia katastrofalnej awarii, podobnej do tej, która miała miejsce w Czarnobylu 26 kwietnia 1986 r.

Autorki artykułu, nie odnosząc się do powyższych treści, poddały ocenie postrzeganie zagrożeń i korzyści związanych z energetyką jądrową.

Ważnym kryterium lokalizacji i budowy elektrowni jądrowej jest akceptacja społeczna. Lokalna społeczność musi być dobrze poinformowana o zaletach i skutkach działania elektrowni stąd istotna jest rzetelna informacja na temat energetyki atomowej, łatwo dostępna dla przeciętnego obywatela. Biorąc powyższe pod uwagę badania ukierunkowano na ocenę:

- świadomości zagrożeń i korzyści jakie stwarza energetyka atomowa dla środowiska naturalnego i zdrowia mieszkańców,
- akceptacji społecznej dla lokalizacji elektrowni atomowej.

Słowacja

Słowacja jest jednym z 4 europejskich krajów, w których elektrownie atomowe dostarczają ponad 50% potrzebnej energii. Elektrownie atomowe zlokalizowane w miejscowościach Jaslovské Bohunice i Mochovce (rys. 1) mają zdolność produkcyjną 2 200 MW. Około 5500 pracowników na Słowacji jest pośrednio, bądź bezpośrednio związanych z energetyką jądrową.

Rys. 1. Lokalizacja elektrowni atomowych na Słowacji

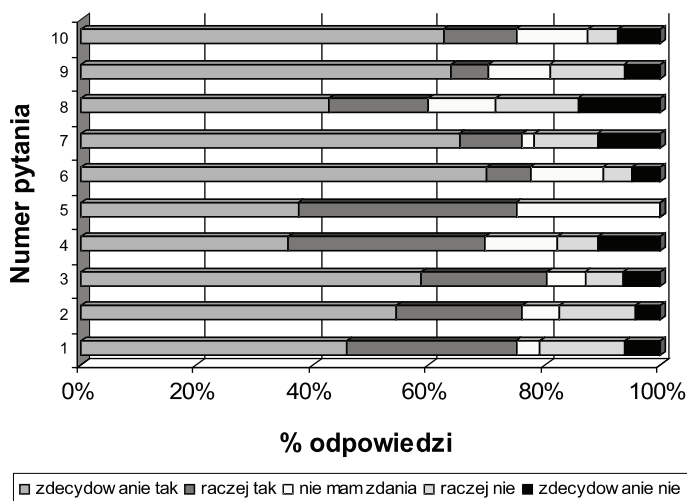
Przeprowadzone badania ankietowe miały na celu analizę percepcji aspektów ekologicznych, ekonomicznych i społecznych związanych z energetyką atomową, w tym: ocenę zagrożeń, które może wywoływać eksploatacja elektrowni (zagrożenia zdrowia i życia ludzi, zagrożenia środowiska naturalnego, obawa przed skutkami awarii, itp.), ocenę korzyści społecznych (zmniejszenie bezrobocia, nowe miejsca pracy, poprawa infrastruktury, tania energia) oraz ocenę aspektów ekologicznych (czysta energia).

Prawie trzy czwarte respondentów (73%) uważa, że energetyka jądrowa nie zagraża środowisku naturalnemu oraz że elektrownie te mogą być bezpieczne i działać bez awarii. Respondenci nie widzą również zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, wynikających z funkcjonowania elektrowni atomowej, co wynika z ich wieloletnich doświadczeń.

Okoliczni mieszkańcy nie wykazują braku zaufania do osób budujących i projektujących elektrownie, a także nie widzą trudności związanych ze składowaniem odpadów radioaktywnych

Tab. 1. Treść pytań zadanych respondentom

Nr pytania	Treść pytania
1	Lokalizacja elektrowni atomowej jest odpowiednia, nie budzi strachu i niepokoju mieszkańców
2	Elektrownia atomowa mniej szkodzi środowisku naturalnemu niż elektrownia węglowa
3	Elektrownia atomowa nie zagraża zdrowiu i życiu okolicznych mieszkańców
4	Mieszkańcy nie obawiają się skutków awarii elektrowni atomowej
5	Energia w otoczeniu elektrowni jest tańsza niż w innych rejonach
6	Działalność elektrowni spowodowała zmniejszenie bezrobocia w regionie, powstały nowe miejsca pracy
7	Poprawiła się infrastruktura (wybudowano drogi, poprawiła się komunikacja).
8	Jestem zainteresowany rozwiązaniach technicznymi i technologicznymi zastosowanymi w elektrowni
9	Mam dostęp do bieżącej informacji o pracy elektrowni
10	Mam dostęp do aktualnych raportów o stanie środowiska w otoczeniu elektrowni

Rys. 1. Zestawienie odpowiedzi respondentów

Do badań wybrano mieszkańców, których gospodarstwa domowe są zlokalizowane najbliżej elektrowni Bohunice, w promieniu do 10 km [2]. Badania przeprowadzono w dniach 2–5 czerwca 2008 roku w czterdziestu gospodarstwach domowych, na liczącej 60 osób próbie dorosłych mieszkańców Słowacji. Ocenie respondentów poddano 10 stwierdzeń (tab. 1), a uzyskane wyniki zaprezentowano na rysunku 1. Respondenci chętnie uzupełniali kwestie poruszane w ankiecie wypowiedziami ustnymi, co uwzględniono w prezentacji wyników badań.

Z przeprowadzonych badań wynika, że lokalizacja elektrowni nie wzbudza zastrzeżeń okolicznych mieszkańców (85% ją popiera), respondenci rozumieją, że budowa elektrowni jest uzależniona od różnych czynników, jak: dostęp do wody używanej do chłodzenia reaktora, stabilność gruntu, rozwinięcie sieci energetycznej w danym regionie i takie warunki są spełnione w Bohunicach.

(Słowacja wybudowała nowoczesne składowisko podpowierzchniowe odpadów promieniotwórczych).

Nie ma również obaw o skutki awarii, nie występuje strach przed następstwami promieniowania dla ludzi i środowiska naturalnego.

Znaczna część respondentów podkreśla korzystne aspekty ekonomiczne i społeczne związane z lokalizacją w ich regionie elektrowni atomowej, są to głównie niższe ceny energii, lepsza infrastruktura oraz znaczne zmniejszenie bezrobocia.

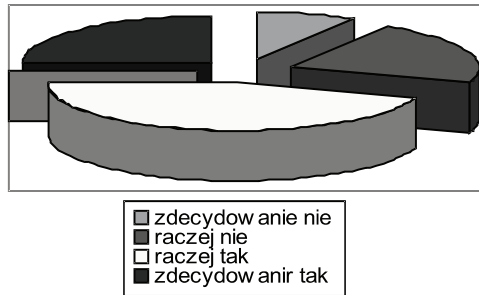
Na szczególną uwagę zasługują działania zarządu elektrowni, mające na celu budowę akceptacji społecznej dla energetyki jądrowej, są to:

- systematyczna wieloletnia praca z dziećmi i młodzieżą (wycieczki szkolne, plakaty, gazetki, wydawnictwa książkowe),
- stałe informowanie obywateli o systemie pracy elektrowni (czasopismo ATOM)
- dbałość o udostępnianie informacji o wpływie elektrowni na środowisko, wdrożono monitoring środowiska on-line,
- objęcie lokalnych społeczności systemem niższych opłat za energię.

Wszystkie te działania doprowadziły do zmiany spojrzenia na energetykę atomową, obecnie najczęściej nie jest ona postrzegana jako zagrożenie.

Otrzymane rezultaty skonfrontowano z wynikami badań, które przeprowadziła na Słowacji w sierpniu 2007 niezależna agencja GfK [4] Badania ankietowe, mające na celu ocenę akceptacji społecznej dalszego rozwoju energetyki jądrowej, przeprowadzono na liczącej 650 osób grupie dorosłych osób zamieszkujących różne rejony Słowacji. Badania te były istotnym elementem Oceny Oddziaływania na Środowisko budowy nowych bloków w Mochavicy. Jak wynika z tych badań akceptacja rozwoju energetyki atomowej w całym kraju jest bardzo wysoka, ponad 2/3 społeczeństwa popiera jej rozwój. Respondenci podkreślają

bezpieczeństwo pracy reaktorów oraz bezawaryjność technologii stosowanych w energetyce jądrowej na Słowacji (rys.2).

Rys. 2. Struktura odpowiedzi na pyt: „Czy popierasz rozwój energetyki jądrowej na Słowacji”

Ocena statystyczna wyników badań

Analizie statystycznej poddano wyniki badań własnych przeprowadzonych na Słowacji. Sformułowano następującą hipotezę: „Świadomość ekologiczną społeczeństwa determinuje postrzeganie zagrożeń lokalizacji i eksploatacji elektrowni atomowej”. Przyjęto, że wszystkie pytania ankietowe testują hipotezę i każdemu z nich przydzielono, w sposób subiektywny, wagę 0,1. W analizie, biorąc pod uwagę 5-stopniową skalę ocen wykorzystywanych w ankietach (zdecydowanie nie; raczej nie; nie mam zdania; raczej tak; zdecydowanie tak), zastosowano skalę Likerta. Dla poszczególnych odpowiedzi ustalono punktację: -2; -1; 0; 1; 2.

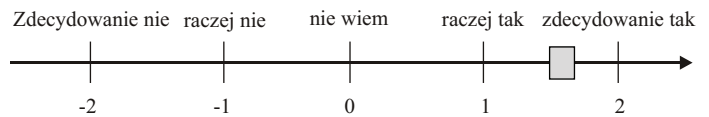
W celu zweryfikowania postawionej hipotezy badawczej obliczono przedziały ufności dla każdego pytania testującego hipotezę osobno oraz dla wszystkich pytań razem. Obliczenia wykonano z zastosowaniem arkusza Excel. Założono, że jeżeli 95% odpowiedzi dla wszystkich pytań ogółem należą do przedziału [0; 2] to założona hipoteza zostaje przyjęta, w przeciwnym wypadku hipoteza ta zostaje odrzucona.

W tabeli 2 przedstawiono statystyczną ocenę wyników dla każdej z badanych grup respondentów wraz z interpretacją.

Tab. 2. Przedziały ufności dla poszczególnych pytań i ich interpretacja

Nr pyt.	95% przedział ufności	Interpretacja
1	[0,9; 1,2]	zakres odpowiedzi od „raczej tak” do „zdecydowanie tak”
2	[1,1 ; 1,4]	zakres odpowiedzi od „raczej tak” do „zdecydowanie tak”
3	[1,1 , 1,4]	zakres odpowiedzi od „raczej tak” do „zdecydowanie tak”
4	[0,6 ; 0,9]	zakres odpowiedzi „raczej tak”
5	[0,7 ; 1,1]	zakres odpowiedzi „raczej tak”
6	[1,6 , 1,9]	zakres odpowiedzi „zdecydowanie tak”
7	[1,3 ; 1,6]	zakres odpowiedzi „zdecydowanie tak”
8	[0,8 , 1,1]	zakres odpowiedzi „raczej tak”
9	[1,2 ; 1,4]	zakres odpowiedzi „zdecydowanie tak”
10	[1,2 ; 1,5]	zakres odpowiedzi „zdecydowanie tak”
Ogółem	[1,4 ; 1,7]	zakres odpowiedzi „zdecydowanie tak”

Źródło: opracowanie własne

Rys. 5. Przedziały ufności dla wszystkich pytań Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń

Badania statystyczne wyników potwierdziły przyjętą hipotezę, co oznacza, iż istotnie na postrzeganie zagrożeń wpływa świadomość ekologiczna, będąca wynikiem między innymi wieloletniej edukacji.

Polska

W świetle wyników badań przeprowadzonych na Słowacji, szczególnie interesujące wydało się zbadanie świadomości ekologicznej oraz społecznego odbioru energetyki jądrowej w Polsce, kraju gdzie nie ma tradycji energetyki jądrowej.

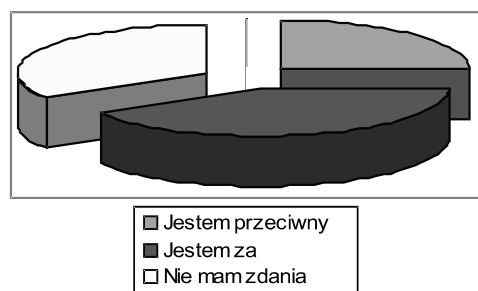
Badania przeprowadzono wśród studentów 4 i 5 roku uczelni technicznej, to specyficzna gupa respondentów, co do której są znaczne oczekiwania. Z jednej strony można oczekiwać, że ich wiedza, a co za tym idzie świadomość i akceptacja, są ponadprzeciętne, zaś z drugiej strony to ta grupa będzie podejmować decyzje o wyborze technologii energetycznych za kilkanaście lat.

Badanie dotyczące „Akceptacji budowy elektrowni atomowej w Polsce” przeprowadzono w dniach 2–5 maja 2008 roku na liczącej 90 osób (50 kobiet, 40 mężczyzn) próbie losowej studentów Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej [3].

Respondentom zadano dwa pytania zamknięte:

- Jakie masz zdanie na temat budowy elektrowni atomowej w Polsce?
- Jakie masz zdanie na temat budowy elektrowni atomowej w pobliżu twojego miejsca zamieszkania?

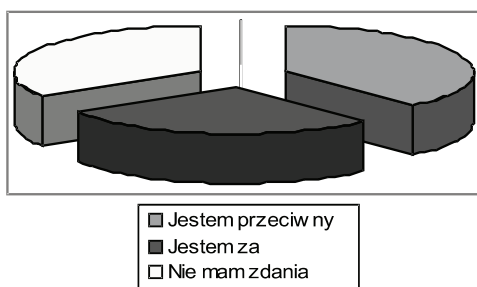
Założono, że wśród lepiej wykształconej części społeczeństwa, grupa zwolenników energetyki atomowej będzie znaczna. Strukturę uzyskanych odpowiedzi (w %) przedstawiono na rysunku 3.

Rys.3. Struktura % odpowiedzi na pyt.: „Jakie masz zdanie na temat budowy elektrowni atomowej w Polsce?”

Otrzymane wyniki wskazują, że jedynie 48% ankietowanych chciałoby, żeby budowano w Polsce elektrownie jądrowe, przy czym płeć respondentów nie różnicuje ich poglądów. Przeciwnicy tej inwestycji stanowią 18%, a brak zdecydowania cechuje 34% respondentów.

Należy dodać, że stopień akceptacji tej inwestycji wyraźnie maleje w razie pytania o akceptację budowy elektrowni atomowej w pobliżu miejsca zamieszkania badanych (rys.4).

Rys. 4. Struktura % odpowiedzi na pyt.: „Jakie masz zdanie na temat budowy elektrowni atomowej w pobliżu twojego miejsca zamieszkania?”

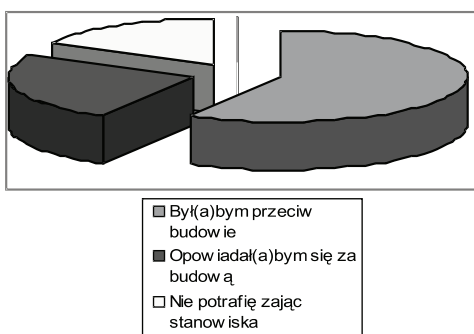
Tylko 28% studentów jest skłonna zaakceptować taką inwestycję, a liczba jej przeciwników wzrasta do 38%. Brakiem zdecydowania charakteryzuje się 34% badanych. Również w przypadku tego pytania nie odnotowano różnic w poglądach kobiet i mężczyzn. Zarówno zwolenników jak i oponentów budowy elektrowni atomowych poproszono o uzasadnienie swojej opinii z podaniem trzech głównych przyczyn. Wskazane główne powody sprzeciwu wobec budowy elektrowni jądrowych, to:

- możliwość awarii elektrowni,
- brak możliwości technicznych, w tym: zabezpieczeń, fachowców, składowisk odpadów radioaktywnych,
- duże zasoby węgla kamiennego, które czynią Polskę energetycznie niezależną.

Natomiast zwolennicy tej inwestycji wskazują na niewątpliwie korzyści, wśród których można wymienić:

- niską cenę tak pozyskiwanej energii,
- minimalną szkodliwość dla środowiska,
- oszczędność surowców pierwotnych, w tym węgiel, ropa naftowa.

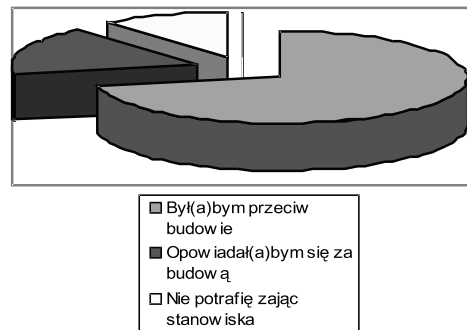
Wyniki badań własnych porównano z wynikami badań przeprowadzonych przez Centrum Badań Opinii Społecznych (CBOS) w 2006 roku [1] na temat, czy polska opinia publiczna jest przychylna powstaniu w Polsce elektrowni jądrowej.

Rys.5. Struktura odpowiedzi na pyt.: „Budowa elektrowni jądrowych ma swoich zwolenników i przeciwników. Gdyby poproszono Pana(i) o zajęcie jednoznacznego stanowiska w sprawie budowy takich elektrowni w naszym kraju, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw?”

Jak wynika z tych badań ponad połowa społeczeństwa (58%) sprzeciwiałaby się budowie elektrowni atomowej w naszym kraju, a zaakceptowałyby ją co czwarta (25%). Brak zdecydowania w tej kwestii wykazuje tylko co szósty Polak (17%).

Badani wykazują się jeszcze większym zdecydowaniem odpowiadając na pytanie, czy zgodziliby się na budowę elektrowni jądrowej w okolicy ich miejsca zamieszkania (rys.6.) – tylko co dziewiąty (11%) nie potrafi zająć stanowiska w tej sprawie. Rośnie natomiast liczba przeciwników takiej inwestycji, sięgając prawie trzech czwartych ogółu (72%), a liczba zwolenników spada do jednej szóstej (17%).

Rys.6. Struktura odpowiedzi na pyt.: „Gdyby elektrownia atomowa miała powstać w okolicy pana(i) miejsca zamieszkania, to czy był(a)by pan(i) za czy też przeciw?”

Według badań CBOS zwolennikami budowy elektrowni jądrowej w Polsce znacznie częściej są mężczyźni niż kobiety. Akceptacja takiej inwestycji rośnie również wraz z poziomem wykształcenia badanych oraz oceną ich własnej sytuacji materialnej. Ponadto odsetek zwolenników jest zdecydowanie wyższy od przeciętnego wśród osób mieszkających w największych miastach (powyżej 500 tysięcy ludności), a odsetek przeciwników – wśród mieszkańców wsi i najmniejszych miast. Wymienione tendencje są tak samo wyraźne w razie pytania o akceptację budowy elektrowni atomowej w pobliżu miejsca zamieszkania badanych.

Z powyższych badań jednoznacznie wynika niskie poparcie dla rozwoju energetyki atomowej w Polsce, nawet wśród studentów poparcie to jest niskie i wynosi 2/3 populacji badanych.

Wnioski

Optymalna lokalizacja i budowa elektrowni atomowej to w rzeczy samej kompromis pomiędzy obowiązującym prawem, technologią spełniającą założenia najlepszej dostępnej techniki, a lokalną społecznością. Doświadczenia krajów ościennych, wskazują, że dopiero wieloletnia stała kompania informacyjna pozwala osiągnąć społeczne przyzwolenie na rozwój energetyki jądrowej.

Badania przeprowadzone na Słowacji dowodzą, iż lokalne społeczności odpowiednio wcześniej przygotowywane, edukowane i informowane o potencjalnych stratach ale i korzyściach są skłonne zaakceptować lokalizację elektrowni atomowej w ich terenie.

W Polsce opór przeciwko lokalizacji elektrowni atomowej jest znaczny co wskazuje na potrzebę edukacji technicznej w tym zakresie. Działania edukacyjne powinny być skierowane do całego społeczeństwa, w tym do decydentów i przedstawicieli mediów. Rolą decydenta ale również projektanta i technologa jest uwzględnić oczekiwania i obawy społeczeństwa. Technologia musi być bezpieczna i użyteczna aby uzyskać poparcie opinii publicznej.

Aby osiągnąć konsensus w sprawie budowy elektrowni atomowej w Polsce już dziś jest konieczna intensywna współpraca ze społeczeństwem. Dobrym rozwiązaniem jest prezentacja pozytywnych przykładów zrealizowanych inwestycji zarówno w Polsce, jak i w innych krajach.

Ciągle nie dość rzetelnej, łatwo dostępnej dla obywatela informacji na temat energetyki jądrowej, czego potwierdzeniem mogą być badania przeprowadzone wśród studentów.

LITERATURA

- [1] Centrum Badania Opinii Społecznej, Opinie o budowie elektrowni jądrowych w Polsce a zagrożenia światowym kryzysem energetycznym, Komunikat z badań, Warszawa, czerwiec 2006
- [2] Michalikowa R.: Sprawozdanie ze stażu UE Waternorm w pt: Budowa akceptacji społecznej dla inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska naturalnego, GIG 2008
- [3] Jaros I., Białecka B.: Badania skuteczności wykorzystania dostępu do informacji o środowisku, Politechnika Śląska (w opracowaniu)
- [4] Opinion of Slovak population on Mochovce NPP Units 3 & 4 Completion, GfK, 2007

Projekt Las Bałtycki

Początki projektu Las Bałtycki są oparte na stałej współpracy międzyregionalnej pomiędzy Wielkopolską, a jednym ze szwedzkich regionów – Västernorrland i sięgają 2004 r., kiedy to Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu zostały zaproszone przez Zarząd Regionu Västernorrland do współpracy w małym projekcie, gdzie grupy robocze leśników i przedsiębiorców wypracowały cele i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej i wykorzystywania, bądź możliwości wykorzystywania surowca drzewnego jako źródła biomasy.

Zadawalające efekty projektu, a także wzmacniająca się współpraca skłoniły do zaproszenia większej liczby partnerów i prac nad zbudowaniem nowego projektu. W ten sposób z początkiem 2006 r. zaczęto prace w projekcie Las Bałtycki skupiającym 24 partnerów z 8 krajów regionu Morza Bałtyckiego. Jest on współfinansowany przez Interreg IIIB BSR. Jego całkowity budżet wynosi prawie 2 mln euro. Ze strony polskiej w projekcie współuczestniczą Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego i Stowarzyszenie Gmin Pojezierza Wielkopolskiego.

Do końca 2007 roku zaplanowano działania podzielone na 5 pakietów roboczych:

- 1) gospodarka leśna i aspekty produkcyjne,
- 2) ekologia leśna i aspekty środowiskowe,
- 3) społeczne funkcje lasu,
- 4) leśnictwo prywatne a także małe i średnie przedsiębiorstwa powiązane z leśnictwem,

5) lasy modelowe jako narzędzie zrównoważonej gospodarki leśnej i rozwoju regionalnego.

Duże tempo zmian w krajobrazie powodowane inwestycjami oraz faktem, że coraz więcej ludzi i organizacji korzysta z krajobrazu – prowadzi do wielu negatywnych zjawisk. Z jednej strony są to widoczne dla wszystkich napięcia, konflikty i nierzadko niesprawiedliwości. Z drugiej strony są to długotrwałe negatywne konsekwencje związane z niezrównoważonym użytkowaniem zasobów naturalnych, które nie są zaraz widoczne, ale mogą mieć bolesne konsekwencje dla przyrody i społeczeństwa w dłuższej perspektywie.

Na to nakładają się rosnące wymagania innowacyjności i konkurencyjności z jednej strony i ochrony środowiska z drugiej strony. Niektóre regiony borykają się z konsekwencjami zmiany klimatu. Tempo nowych zjawisk i związanych z nimi wyzwala często przekracza możliwości skutecznego reagowania przez istniejące instytucje i przez samo społeczeństwo. Koszty ponosi krajobraz, przyroda, społeczeństwo, a długoterminowo również ekonomika.

Wiele o tych problemach mówi się i deklaruje, ale bardzo mało z tych deklaracji staje się rzeczywistością w terenie. Fakty te sprawiły, że obecnie jest planowane rozszerzenie projektu na lata 2008–2013, którego ambicją będzie zmierzyć się z tymi problemami posługując się partnerską współpracą i lepszym dostępem do wiedzy i doświadczenia innych krajów. Projekt mierza również do wyraźnych działań w terenie dla rozwiązania konkretnych problemów w konkretnych warunkach. W planie jest stworzenie sieci Bałtyckich Krajobrazów, gdzie będzie można opracować rozwiązania najważniejszych problemów, krótko i długoterminowych, w konkretnych warunkach w partnerstwie zainteresowanych stron. Projekt chce posłużyć się miejscową inicjatywą wspartą międzynarodowym doświadczeniem Sieci Modelowych Lasów.

Ambicją projektu jest również przyciągnięcie najbardziej motywowanych partnerów z nauki dla rozwiązania problemów na poziomie krajobrazu. Międzynarodowa współpraca będzie ukierunkowana na wzmocnienie przekazu wiedzy i praktycznego doświadczenia w zorganizowany sposób. Bałtyckie Krajobrazy są planowane nie tylko jako źródło nowych rozwiązań, lecz także jako aktywne ośrodki przekazu pozytywnych rozwiązań do innych regionów i krajów.

Polska jest bardzo ważnym krajem w projekcie ze względu na obszar, jako reprezentant nowych członków Unii Europejskiej i jako kraj, który dobrze sobie radzi z lasami. Projekt proponuje 3–4 Bałtyckie Krajobrazy w Polsce. Aktywnym Koordynatorem Projektu w Polsce jest Wielkopolska, znana z dobrych tradycji zarządzania. Można więc oczekiwać, że jeden z Bałtyckich Krajobrazów będzie zorganizowany w Wielkopolsce. Gdzie, jak i przez kogo będzie wiadomo w następnej fazie projektu.

Przemysław Majewski – Fundacja Srebrna Tajga,
Republika Komi, Rosja

Tomasz Markiewicz – Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Poznaniu